

AMSTERDAM IS VAN ONS

Verkiezingsprogramma Gemeenteraadsverkiezingen Amsterdam 2022

DSA

Democratisch Socialisten Amsterdam

Inhoud:

1. Inleiding	3
2. Niet minder, maar meer democratie	5
3. Een leefbaar loon	9
4. Betaalbaar wonen in een toegankelijke stad	13
5. Voor gezonde lucht en klimaatrechtvaardigheid	17
6. Tegen racisme, fascisme, discriminatie en uitsluiting	23
7. Zorg en welzijn voor iedereen	26
8. Onderwijs voor iedereen	29
9. Cultuur voor iedereen	32
10. Veiligheid	34
11. Tegen oorlog en wapenindustrie	36
12. Hoe willen we dit bereiken?	37

Inleiding

Het kapitalisme verkeert in crisis. Er is sprake van een economische crisis die leidt tot toenemende ongelijkheid en marginalisering van werkenden en uitkeringsgerechtigden. Het westerse imperialisme verkeert in crisis, wat leidt tot oorlogsdreiging en rivaliteit met China en Rusland. De wereld lijdt in toenemende mate onder de klimaatramp. En de wereldwijde migratie- en vluchtelingenstromen vanwege de klimaatcrisis, oorlog en uitzichtloosheid zorgen voor toenemende druk op het rijke westen. De coronapandemie legt pijnlijk de fouten in ons systeem van sociale zekerheid bloot.

Ook in Amsterdam zien we de gevolgen van deze crises steeds meer. Steeds meer mensen krijgen te maken met een stapeling van problemen. Zij kampen met schulden en hebben een veel te lage uitkering of zitten gevangen in tijdelijke, onzekere banen met een inkomen waarvan zij niet fatsoenlijk kunnen leven. Zij kunnen geen woning vinden, hebben een slechte gezondheid en moeilijk toegang tot goede gezondheidszorg. Zij krijgen te maken met hogere prijzen voor energie en andere eerste levensbehoeften. Zij worden geconfronteerd met discriminatie en racisme en hebben in het algemeen geen enkele invloed om hun leven naar eigen inzicht in te richten. Migranten en vluchtelingen hebben in verhevigde mate in hun dagelijks leven met al deze problemen te maken.

Het college van GroenLinks, PvdA, D66 en SP heeft de afgelopen jaren niet kunnen voorkomen dat het aantal huishoudens dat zich miljonair mag noemen is verdubbeld tot 22.000. Tegelijkertijd is het aantal huishoudens dat leeft op het sociaal minimum gestegen van 66.700 naar 74.000. Het aantal hoge inkomens is gestegen van 29 procent naar 35 procent. De Amsterdamse middenklasse wordt steeds kleiner en maakt nu nog 18 procent van de bevolking uit. Veel middeninkomens, leraren en verplegers bijvoorbeeld, verlaten de stad vooral vanwege de huizenprijzen en hoge huren die voor hen onbetaalbaar zijn geworden. Daarvoor in de plaats komen vooral expats, nieuwe Amsterdammers met een, over het algemeen, bovenmodaal inkomen.

Terwijl de huizenprijzen en de huren bleven stijgen, is het bouwen van meer sociale huurwoningen slechts mondjesmaat van de grond gekomen. Ook is het College niet in staat gebleken om de verkoop van sociale huurwoningen volledig stop te zetten. Het is dus niet gelukt om werkelijke veranderingen op het gebied van huisvesting te bereiken.

Tegenover het rampzalige landelijke woonbeleid gebaseerd op marktwerking zetten wij een socialistische visie op volkshuisvesting. Wij willen een noodplan betaalbaar wonen waarmee we inzetten op de bouw van betaalbare woningen en tegen de sloop van goede woningen. Een woonvisie die uitgaat van het vergroten van het betaalbaar collectief bezit door gemeentebouw, gedemocratiseerde woningbouwverenigingen en wooncoöperaties en huurprijsregulering van de particuliere huursector, waarmee we de torenhoge huren en kooprijzen beteugelen en speculatie aanpakken. Hierbij laten wij ons inspireren door steden als Wenen en Berlijn, waar het uitbreiden van de collectieve woningvoorraad op de agenda staat of al gerealiseerd is. Ook putten wij inspiratie uit de traditie van socialistische volkshuisvesting waarbij voor en na de Tweede Wereldoorlog werd gewerkt aan een uitgebreid programma van sociale huisvesting.

Bedrijven die zich verrijken over de ruggen van Amsterdammers en parasiteren op onze

woonruimte, de openbare ruimte, onze voorzieningen (woonruimte, wegen, openbaar vervoer en Schiphol) en onze stad, soms zonder hun deel aan belasting te betalen, moeten de stad verlaten. Hierbij denken wij aan bedrijven en instellingen, die ongegeneerd hun alsmar diepere zakken vullen ten koste van onze levensstandaard, ons milieu, ons klimaat en onze samenleving als geheel. Waarom zouden we trots zijn op Big Tech, financiële instellingen en farmaceutische bedrijven met hun faciliterende advocatenkantoren? Aan werkgelegenheid voor de gewone Amsterdammer dragen ze nauwelijks bij. Het gaat hier alleen maar om groot geld maken voor enkelen.

Hoe kunnen we wel de noodzakelijke fundamentele veranderingen bewerkstelligen? Wij denken niet dat een College van B&W en een linkse meerderheid in de gemeenteraad het alleen voor elkaar krijgen om de stad weer terug te geven aan de inwoners. Veel neoliberale wetgeving (de markt lost alle problemen op) die de afgelopen decennia over ons is uitgestort, wordt gemaakt in Den Haag en Brussel. Op dit moment mogen de inwoners van Amsterdam en de rest van Nederland eens in de vier jaar stemmen en het maken en uitvoeren van beleid moeten zij vervolgens aan de politiek overlaten. Wij willen dit omkeren: de politiek moet ten dienste staan van de inwoners van Amsterdam.

Als we bijvoorbeeld de wooncrisis echt willen aanpakken moeten veel mensen in beweging komen. Dat kan alleen als progressieve politieke partijen, de vakbeweging en andere bewegingen de handen ineenslaan met de Amsterdammers om de druk op “Den Haag”, “Brussel” en de dominante bedrijven in de stad zo op te voeren dat de woningzoekenden weer op de eerste plaats komen in plaats van “de markt”, de investeerders en de huisjesmelkers.

Wat de DSA onderscheidt van andere partijen is het besef dat de fundamentele verandering die nodig is niet kan worden verwezenlijkt door braaf deel te nemen aan de gebaande paden van ons parlementaire systeem. We moeten dat systeem onder druk zetten met een buitenparlementaire beweging. DSA belooft de kiezer geen gouden bergen, maar beseft dat we mensen en bewegingen móeten betrekken om uitvoering te geven aan socialistische politiek. We kunnen onderstaande punten niet verwezenlijken zonder samen op te trekken met alle positieve krachten voor verbetering van onze stad en onze wereld.

In dit gemeentelijke programma zetten wij onze visie voor de stad uiteen. Hierbij kijken we verder dan vier jaar en de details van beleid, maar schetsen we een vergezicht van hoe een Amsterdam met een grote socialistische meerderheid in de raad en op straat eruit zou zien. We presenteren ambitieuze doelstellingen die Amsterdam fundamenteel anders zouden maken.

2. Niet minder, maar méér democratie

Democratie is in onze huidige maatschappij vooral democratie van en vóór een kleine minderheid. Hoewel we in Nederland verschillende rechten hebben verworven, zoals het algemeen kiesrecht en het demonstratierecht, heeft de gemiddelde persoon nog vrij weinig te zeggen. Veel macht is geconcentreerd in het bedrijfsleven en de laatste jaren wordt zeggenschap van verkozen organen steeds meer uitgehold. Politici gaan losjes om met hun mandaat en hebben er zelden problemen mee de principes of programma's waar zij op verkozen zijn na de verkiezingen te verloochenen.

Ook in Amsterdam zien we dat Amsterdammers buitenspel worden gezet bij besluitvorming. Huizen worden gesloopt zonder dat wijken daar zelf inspraak in hebben en bedrijven worden geregeerd door een klein groepje aandeelhouders waarin werknemers machteloos zijn. Op politiek vlak hult het college zich in geheimzinnigheid en worden te veel besluiten in achterkamertjes gemaakt, waar lobbyisten wel toegang toe hebben. Terwijl de bevoegdheid van de stadsdelen nagenoeg volledig is uitgehold, is ook de inspraak op buurt- en wijkniveau ondermijnd door jarenlange bezuinigingen op buurtvoorzieningen.

De democratie wordt uitgehold door de dominantie van kapitaalgroepen, in Amsterdam met name door financiële instellingen, techbedrijven en mondiale investeerders. We hebben hier ook te maken met de invloed van het Europa van de multinationals en het neoliberale beleid in Den Haag. En tot slot wordt de stedelijke democratie bedreigd door regionale structuren als de Metropool Regio Amsterdam (MRA) en de Vervoerregio, die opereren zonder mandaat van kiezers en zonder dat de vertegenwoordigers zijn gekozen.

Op stedelijk niveau hebben we ook te maken met een sterke lobby van grote internationale bedrijven, ondersteund door internationale consultancy bedrijven, die voortdurend worden ingehuurd om hun merendeels neoliberale adviezen uit te brengen over talloze beleidsgebieden. Daarbij komt nog de druk om de grootste aandelenbeurs ter wereld en het waterhoofd Schiphol te behouden voor Amsterdam en Nederland. Daarvoor worden belangen van de Amsterdamse bevolking moeiteloos terzijde geschoven.

Het huidige parlementje spelen in de deelraden dient enkel de belangen van de grote partijen die stadsdeelcommissies gebruiken als opleiding voor toekomstige raadsleden en baantjesjagers. Ook het burgemeesterschap is in strijd met de democratie. Zoveel macht, aanzien en legitimiteit geconcentreerd in één persoon is schadelijk voor onze lokale democratie. We zien dat de huidige burgemeester niet bang is om kil rechts law-and-orderbeleid uit te voeren, zoals het versneld ontruimen van krakers of het inzetten van preventief fouilleren.

Ook sterke en onafhankelijke media zijn onmisbaar voor een gezonde democratie. Helaas zien we dat de lokale en regionale media de dupe zijn geworden van bezuinigingen door grote mediabedrijven. Terwijl gemeenten steeds meer taken krijgen, zijn er steeds minder journalisten die bij een raadsvergadering de macht kunnen controleren.

DSA vindt dat dit fundamenteel anders moet. Als socialisten zijn wij voor een vergaande uitbreiding van de democratie in Amsterdam en omstreken. De gemiddelde Amsterdammer moet meer te zeggen krijgen. Niet een kleine politieke en economische minderheid maar de

meerderheid van de bevolking moet de macht hebben. Het socialisme is voor ons gelijk aan democratie, zowel op je werkplek als in je buurt.

Hiervoor stellen wij het volgende voor:

1. We streven naar het organiseren van de lokale democratie via een systeem van open apolitieke wijkraden, waar buurtbewoners kunnen aanschuiven en kunnen meepraten naar behoefte.
2. Actieve bewoners, buurt- en straatgroepen en bewonersorganisaties krijgen volop gelegenheid mee te beslissen over wat er in de Amsterdamse wijken gebeurt. In iedere wijk blijft structureel een budget beschikbaar voor bewonersinitiatieven van onderop, en daarnaast krijgen bewoners zo veel mogelijk zeggenschap over de reguliere budgetten voor investeringen in de wijk, bijvoorbeeld via wijkraden of co-creaties.
3. Wij streven naar het afschaffen van het burgemeesterschap en het onderbrengen van deze taken bij de raad en het college van wethouders.
4. Stadsreferenda worden bindend en gestimuleerd. Als gemeente Amsterdam nemen we het voortouw in de provincie om ook op dat niveau referenda te bepleiten.
5. De gemeente organiseert jaarlijks een stedelijke discussie over belangrijke politieke onderwerpen die de hele stad raken, bijvoorbeeld de plannen voor huisvesting of het openbaar vervoer voor de komende jaren. Met openbare debatten, een permanente online- en schriftelijke enquête onder alle Amsterdammers en een publiekscampagne worden alle Amsterdammers uitgenodigd mee te praten over de toekomst van hun stad.
6. Alle overleggen en gemeentelijke stukken worden openbaar, waaronder om te beginnen de notulen van het presidium van de gemeenteraad en de prestatieafspraken met woningcorporaties. Uitzonderingen worden enkel gemaakt in uiterste gevallen, zoals bij aanbestedingen of wanneer privacy in het geding is, en zijn altijd tijdelijk. Bij aanbestedingen moeten uiteraard de criteria en de naleving ervan openbaar zijn. Toekenning van CAO-loon moet hierin expliciet zijn opgenomen in combinatie met het aantal uren dat leefbaar inkomen garandeert.
7. Het aantal bedrijven onder publieke, democratische controle wordt uitgebreid. Bestaande bedrijven met een gemeentelijk belang worden niet verkocht. Zo breiden wij de macht van het publieke over het private uit en nemen wij meer macht weg bij het kleine groepje kapitalisten dat over onze economie heerst.

We moedigen Amsterdammers aan om zich te verenigen in coöperatieven die productie, huisvesting of zorg democratisch organiseren. Deze coöperatieven ondersteunen wij en geven wij voorrang bij alle gemeentelijke aanbestedingen.

8. We geven ruimte aan bewoners voor buurtinitiatieven. Dit moet gepaard gaan met goede begeleiding door de ambtelijke diensten en passende financiële ondersteuning. Bewoners weten het beste wat er nodig is in hun buurt, nauwe samenwerking met de Gemeente moet de norm worden.

9. Wij streven daarom naar de opheffing van de Metropoolregio Amsterdam. Samenwerking tussen gemeenten is nuttig, bijvoorbeeld voor het samen organiseren van het openbaar vervoer in de regio. De Metropoolregio Amsterdam is echter een extra bestuurslaag zonder democratische legitimatie of controle en daarom onwenselijk.
10. Zo lang de Metropoolregio en de Vervoerregio bestaan eisen wij transparantie rondom de besluitvorming van deze bestuurslagen.
11. Wij vinden dat politieke vriendjes niet de kans moeten krijgen om elkaar interessante banen toe te spelen of elkaar te beschermen als het mis gaat. Een gedragscode voor oud-bestuurders, zodat zij niet als lobbyist verder gaan na hun wethouderschap is geen overbodige luxe.
12. Openheid van bestuur is van doorslaggevend belang om democratische controle te waarborgen. Op dit moment wordt er over veel onderwerpen in achterkamertjes gesproken waar de Amsterdammers geen inzicht in hebben. DSA pleit voor meer openheid voor deze functies en streng toezicht dat deskundige mensen ook daadwerkelijk een eerlijke kans krijgen. Hiertoe dienen interne- en externe sollicitaties gelijkwaardig behandeld te worden en hoort hier onafhankelijk toezicht op te komen.
13. Dure consultants en managers huren we niet of zo weinig mogelijk in. De norm dat de gemeente niet meer dan tien procent van de totale personeelskosten mag uitgeven aan extern personeel, moet de komende tijd wel gehandhaafd worden.
14. Ambtenaren die misstanden melden moeten worden beschermd tegen pesterijen, intimidatie en ontslag. Ambtenaren en/of bestuurders die de gemeenteraad willens en wetens foutief inlichten komen op een zwarte lijst en worden bij voorkeur strafrechtelijk vervolgd. We bestrijden corruptie en vriendjespolitiek met alle mogelijke middelen.
15. We gaan investeren in streekomroepen, waarin de lokale en regionale omroepen de handen ineen slaan en op basis van gelijkwaardigheid samenwerken. We zien er als gemeente op toe dat deze media niet in handen komen van grote mediabedrijven. Panels van lezers, luisteraars en kijkers gaan toezien op de kwaliteit van de media. Daarnaast willen we de journalistiek van stadszender AT5 versterken door extra geld beschikbaar te stellen.
16. Politieke partijen vormen de basis van onze democratie, en moeten daarom openbaar, transparant en controleerbaar zijn. Daarom moeten partijen volledige openheid geven over donaties en andere inkomsten die zij ontvangen.
17. Democratie gaat over inspraak en participatie van bewoners; sponsoring van politieke partijen door bedrijven of andere commerciële belanghebbenden worden verboden.
18. Partijen zouden zoveel mogelijk financieel hun eigen broek moeten ophouden, bijvoorbeeld door een goede 'solidariteitsregeling' voor politici. Als socialisten dragen wij een groot deel van onze raadsvergoedingen af en investeren wij die in

onze eigen partij, die daardoor ook onafhankelijk is.

19. Amsterdam moet zich verzetten tegen de monarchie, en deze niet erkennen. De Gemeente moet het Koninklijk Paleis op de Dam onteigenen, en omvormen tot stadhuis en/of openbaar museum.

3. Een leefbaar loon

Veel werkenden kunnen niet of nauwelijks rondkomen omdat hun flexibele- of ZZP-baantjes simpelweg te weinig opleveren. Bovendien kan armoede het beste worden aangepakt door een hoger inkomen voor iedereen. Van een uitkering valt nu namelijk niet fatsoenlijk te leven.

Daarom zeggen wij: 15 euro per uur voor alle Amsterdammers. Dat is onze eerste prioriteit. We volgen het voorbeeld van de Gemeente-CAO en de vakbonden, en ondersteunen het comité *Voor14* (binnenkort *Voor15*) en werkers bij het binnenhalen van het minimumloon van 15 euro. De uitkeringen moeten uiteraard gekoppeld blijven aan het minimumloon. Maar: door de prijsstijgingen van eerste levensbehoeften zijn loonsverhogingen, waaronder het minimumloon, vaak alweer tenietgedaan wanneer deze zijn afgesproken. Ook dat willen we oplossen, door automatische prijscompensatie.

De bijstand moet geen straf maar een recht zijn. Mensen kunnen zich enkel volwaardig ontwikkelen in vrijheid, niet onder constante controle van ambtenaren. Elke Amsterdammer met een uitkering of een slecht betalende baan heeft er recht op om volledig sociaal, cultureel en economisch te kunnen meedoen, en de gemeente moet alles doen om dit te realiseren. Daarom blijven we de uitkeringen aan het minimumloon koppelen. Tijdens de Coronacrisis ontstonden overal in de stad voedselinitiatieven waarin mensen hun buurtgenoten van eten voorzagen. Deze initiatieven bieden een goed alternatief voor mensen die niet voldoen aan de strenge inkomenseisen van de Voedselbank. Deze initiatieven verdienen steun en financiering.

Concreet geformuleerd:

1. Wij strijden voor 15€ minimumloon voor alle Amsterdammers.
2. We blijven alle uitkeringen, waaronder de AOW, koppelen aan het minimumloon.
3. De beschikbare gemeentelijke ondersteuningsmiddelen voor mensen met een inkomen onder het sociaal minimum wordt uitgebreid naar mensen met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.
4. We streven naar automatische prijscompensatie voor alle werknemers en uitkeringsgerechtigden. Lonen en uitkeringen stijgen dan elke maand mee met de prijsstijgingen in de maand ervoor. Comités van vakbondsleden, losse werknemers en mensen met een uitkering controleren of dit goed wordt uitgevoerd. Ook de AOW en de pensioenen moeten automatisch geïndexeerd worden.
5. De gemeente begint een groot offensief tegen armoede waarmee we alle mogelijke financiële en politieke middelen aanwenden om de armoede drastisch te verlagen. Hierbij gaan we uit van vertrouwen in de kracht van arme mensen zelf en streven we ernaar hen de ruimte te geven zichzelf te ontwikkelen.
6. We maken de bibliotheek gratis voor minima en voegen internetabonnementen toe aan de bijzondere bijstand.
7. We streven ernaar de bijstand zo vrij mogelijk te maken en het aantal controles tot een minimum te beperken. We laten mensen tot een redelijk bedrag bijverdienen in

de bijstand, zodat zij fatsoenlijk kunnen leven.

8. Zorgen voor elkaar wordt in de bijstand niet bestraft, zoals nu, maar beloond. De kostendelersnorm wordt in Amsterdam niet uitgevoerd. Boodschappen doen voor kwetsbare mensen en mantelzorg wordt toegejuicht en niet financieel afgestraft.
9. Mensen die zelf een betaalde baan zoeken, worden hierbij actief ondersteund met loopbaanadvies en om- en bijscholingsmogelijkheden. Productief werk wordt vanaf minuut 1 op CAO-basis betaald. De volledige betaling geldt ook voor proeftijden, stages, en reïntegratietrajecten die op basis van vrijwilligheid plaatsvinden.
10. Sancties die op basis van de participatiewet mogen worden toegepast, worden niet uitgevoerd.
11. De gemeente zet alles op alles om te voorkomen dat mensen uit huis gezet worden of worden afgesloten van nutsvoorzieningen. Dit doet ze door bijvoorbeeld schulden over te nemen of schuldeisers te dwingen schulden kwijt te schelden.
12. Juridische en andere hulplokets moeten veel meer gefaciliteerd worden, de gemeente mag ook meer een doorverwijsfunctie hebben voor mensen die gewoon een plek zoeken om aan te kloppen met een probleem.
13. De gemeente biedt voedselinitiatieven die fungeren als alternatief voor de mensen die niet voldoen aan de strenge inkomenseisen van de Voedselbank voldoende financiële middelen om hun belangrijke werk goed te doen en stelt ambtelijke capaciteit ter beschikking om de initiatieven te ondersteunen met hun aanvragen.
14. Er wordt een circulair Masterplan voedsel opgezet waar de initiatieven de spil van zijn. De gemeente gaat in samenwerking met agrarische- en horecaondernemers voedsel ophalen dat anders wordt weggegooid en verspreidt dat over de voedselinitiatieven.

Lokale Economie

Er is nog steeds een groot tekort aan fatsoenlijke, vaste banen in Amsterdam. De gemeente verspilt miljoenen euro's aan kansloze prestigeprojecten die vooral ten doel hebben een kleine groep belanghebbenden te spekken. De groei van de Amsterdamse Beurs, het aantal financiële instellingen, advocatenkantoren en adviesbureaus op de Zuidas en het aantal vluchten op Schiphol heeft voor ons geen prioriteit. Onze begroting is geen spaarvarken voor de reclameprojectjes van het College. Ook geeft het College veel te veel geld uit aan het inhuren van externe specialisten en het uitbesteden van taken aan bedrijven.

Onder het kapitalisme heeft een kleine economische elite vrijwel alle macht over investeringen, werkgelegenheid en de economie als geheel. Als DSA willen wij de gemeentelijke begroting omgooien en ten goede laten komen aan heel Amsterdam en niet enkel aan een kleine elite. We geven bewoners en werknemers meer zeggenschap over hun

(werk)omgeving en minimaliseren de macht van het bedrijfsleven. Ook bestrijden we de armoede en vergroten we publieke zeggenschap en controle over de economie. De economie stimuleren we door mensen meer besteedbaar inkomen te geven en dit ten goede te laten komen aan de lokale economie.

De gemeente kon vroeger rekenen op een grote stroom aan inkomsten uit publieke deelnames en bedrijven in gemeentelijke handen, die na investeringen geld overhielden voor dividend of winst. Sinds de massale privatiseringen uit de jaren '80 is dit teruggedrongen.

De gemeente moet in haar economische beleid er op toezien dat de economische activiteit in Amsterdam veel diverser en van hogere kwaliteit wordt, met goedbetalende vaste banen voor iedereen, met in elk geval een minimumloon van 15 euro per uur. Hierbij moet de stad veel minder leunen op sectoren zoals financiën, advocatuur, horeca of toerisme, maar de maakindustrie stimuleren en lokale economische activiteiten bevorderen.

15. Omdat lokale belastingen worden gebruikt voor het algemeen belang, worden overschotten op de begroting deels gebruikt om belastingen alleen te verlagen voor de armste Amsterdammers. De rest van het overschot wordt gebruikt om de stad voor iedereen beter te maken.
16. Hogere inkomens en bedrijven gaan meer belasting betalen en we verlagen deze juist voor lagere- en middeninkomens.
17. DSA wil 5000 gemeentelijke banen creëren en stoppen met 'werken zonder loon'.
18. Investerings door de gemeente ten behoeve van het bedrijfsleven gaan we toetsen op de sociale effecten en doen we het liefst via coöperatieve of publieke bedrijven.
19. Door middel van gemeentelijke programma's voor openbare werken, het openbaar vervoer, hernieuwbare energie, infrastructuur, gezondheidszorg, onderwijs en betaalbare huisvesting creëren we banen voor alle werklozen.
20. We stimuleren de invoering van een kortere werkweek met behoud van hetzelfde salaris, waardoor het werk over iedereen die beschikbaar is verdeeld kan worden.
21. We staken onze deelname in het Zuidas-project en toekomstige prestigeprojecten die geen serieus publiek belang dienen. Bij publieke projecten letten we op de centen en laten we ons niet verleiden door particuliere verkooppraatjes om meer publiek geld te verkwisten.
22. We brengen nutsbedrijven weer in publieke handen en behouden de huidige publieke bedrijven.
23. We streven ernaar om het publieke bezit radicaal uit te breiden en geven steun aan niet-private bedrijfsvormen zoals coöperatieven. Deze publieke sector wordt democratisch georganiseerd, met inspraak voor alle belanghebbenden.

24. We streven ernaar de vroegere inkomsten uit publieke deelname weer op peil te brengen door de publieke sector uit te breiden en geen gemeentelijk vastgoed meer te verkopen.
25. We stoppen met het financieren van citymarketing waarmee we Amsterdam ten koste van andere (Nederlandse) steden op de kaart proberen te zetten
26. We gaan het aantal reclames in de openbare ruimte drastisch terugdringen. Reclame van fossiele bedrijven wordt verboden.
27. We investeren in eigen kennis, kunde en vermogen en brengen de praktijken van het inhuren van dure externe specialisten tot een minimum terug. Waar aanbestedingen wel noodzakelijk zijn, geven we de voorkeur aan coöperatieve bedrijven of non-profits en stellen we strikte eisen.
28. Er komt extra steun voor kleine bedrijven en ZZP'ers die hun inkomsten door Corona verloren zijn.

4. Betaalbaar wonen in een toegankelijke stad

Amsterdam is geen eiland in een ons omringende boze wereld. Internationale kapitaalgroepen, de tech-, financiële- en vastgoedbedrijven treden op als de parasieten van onze samenleving, gebruikmakend van onze infrastructuur, onze ruimte, water en lucht, zonder daar ook maar een redelijke belastingbijdrage voor te betalen. Zij hebben zich meester gemaakt van onze stad.

Wonen wordt in Amsterdam steeds minder betaalbaar en toegankelijk. Dit ligt niet aan migranten of “scheefwoners” maar aan politiek beleid. Onze politieke en economische elite kiest ervoor om onze sociale woningvoorraad af te breken en huisvesting te verkopen aan de hoogste bidder. Deze vrije markt in wonen heeft gefaald. Het is een verdienmodel voor projectontwikkelaars en sommige woningcorporaties, die zonder oog voor het algemeen belang huren verhogen en sociale huurwoningen verkopen. Door dit beleid is het tekort aan betaalbare woningen in Amsterdam alleen nog maar verder opgelopen.

De afgelopen twintig jaar heeft de politiek veel te veel de nadruk gelegd op sloop, verkoop en liberalisering van tienduizenden woningen. Daardoor worden steeds meer Amsterdammers met lagere- en middeninkomens de stad uit gedreven en is de stad in de praktijk alleen nog toegankelijk voor vermogende mensen. De middeninkomens, zoals zorgmedewerkers en leraren, worden door de fors stijgende huur- en koopprijzen de stad uit gedreven.

Op dit moment maken de projectontwikkelaars in de nieuwbouw de dienst uit en faciliteert de gemeente slechts. Dat moet worden omgedraaid omdat projectontwikkelaars een te lage woonproductie en een hoge vraag in stand houden, waardoor de prijzen hoog blijven. De schaalvergroting van corporaties als Stadgenoot en Ymere hebben de Amsterdamse huurders geen enkele zegening gebracht, alleen maar lasten.

De onvrede hierover groeit, wat tot uiting komt in demonstraties en kraakacties. Logisch, want steeds meer jongeren komen niet meer weg bij hun ouders, omdat grote internationale vastgoedbeleggers de huizen opkopen en ze voor heel veel geld doorverhuren of simpelweg leeg laten staan. Dit is de onvermijdelijke uitkomst van het vermarkten van het woningbestand en dat gaat met Rutte IV zeker niet veranderen. Om hier wel verandering in aan te brengen is een politieke en sociale omwenteling nodig, in de zin dat we consequent opkomen voor de belangen van de meerderheid van de bevolking (die huizen nodig heeft om in te wonen), tegenover de belangen van enkelen (die huizen gebruiken als beleggingsobject). Wonen is een recht! Woningen zijn er om bewoond te worden, niet om mee te speculeren.

De gemeente moet een inclusieve woonomgeving stimuleren. We zetten in op de bouw van betaalbare woningen voor een breed segment aan inkomens. Geen exclusieve torengetto's in het centrum voor enkel hoge inkomens of kippenhokken waar jonge huurders worden uitgeknepen. Amsterdam moet actieve bewoners stimuleren en faciliteren om zelf verbeteringen in hun wijk aan te brengen, bijvoorbeeld op het gebied van buurtactiviteiten, verfraaiing van buitenruimten en speelmogelijkheden voor kinderen. Woningbouwcorporaties moeten weer verenigingen van en voor huurders worden. Op dit moment onteigent de gemeente veelal voor het makkelijker slopen van woningen.

Wij willen onteigening in gaan zetten voor het aanpakken van de macht van particuliere verhuurders. Huisjesmelkers die hun voorraad laten verloederen, te hoge huren vragen of huurders en de gemeente gijzelen met hun machtspositie worden onteigend.

Wij zien de volgende oplossingen:

1. We nemen de grond in gemeenschapshanden.
2. We streven naar het onteigenen van vastgoedondernemingen en grote huizenbezitters en nemen hun woningen in gemeentelijk beheer als sociale woningen. Wij steunen alle initiatieven die grote huisbazen met meer dan 20 woningen in hun bezit onteigenen.
3. We gaan door middel van de campagne *Met Pek en Veren* stimuleren dat grote investeerders en huisjesmelkers zoals Prins Bernhard jr. en Wybren van Haga, die huur- en koopwoningen voor gewone Amsterdammers onbetaalbaar en onbereikbaar maken, met pek en veren de stad worden uitgejaagd.
4. Bedrijven die zich verrijken over de ruggen van Amsterdammers en parasiteren op onze woonruimte, de openbare ruimte, onze voorzieningen en onze stad, vaak zonder belasting te betalen, moeten de stad verlaten. De vrijkomende kantoren worden omgebouwd tot woningen voor alle woningzoekenden in Amsterdam.

Maatregelen op korte termijn

Op korte termijn zijn maatregelen nodig om de Amsterdamse wooncrisis aan te pakken. Daarvoor willen wij de volgende noodmaatregelen nemen:

1. Elke sociale huurwoning moet verdedigd worden tegen verkoop of sloop door middel van actie. Wij zetten ons in om bestaande buurtcomité's te versterken en waar dat nodig is op te richten.
2. Wij steunen alle kraakacties die leiden tot meer woonruimte voor jongeren. Weg met het kraakverbod. Ontruiming van kraakpanden onder leiding van Femke Halsema moeten onmiddellijk stoppen.
3. Eigenaren van leegstaande panden worden beboet en als zij niet meewerken aan verhuur worden zij onteigend.
4. We leggen de grote bedrijven in Amsterdam een extra belasting op waaruit de opvang van daklozen en mensen in woningnood wordt gefinancierd.
5. We bevriezen de huren in de gemeente Amsterdam.
6. We gaan het leegstandverbod handhaven.
7. We zetten de huurstop van 2021 voort: Voor de komende 4 jaar komt er geen huurverhoging in de sociale-, kamer- en de vrijhuursector.
8. We stoppen de sloop van betaalbare en goede woningen en draaien alle sloopplannen die nu in de steigers staan terug. Alleen woningen waarvan de kosten van het renoveren niet opwegen tegen de kosten van sloop-nieuwbouw,

komen in aanmerking voor sloop.

9. We stoppen per direct de huurliberalisatie, 70 tot 80 procent van de maximaal redelijke huurprijs is voldoende om woningen tot in lengte van jaren goed te blijven onderhouden.
10. Verkoop van huurwoningen alleen via maatschappelijk gebonden eigendom voor een sociale prijs, die de koper terugkoopt aan de woningbouwvereniging als diegene verhuist.
11. We starten een gemeentelijk noodbouwplan betaalbare woningen waarbij de komende 4 jaar duizenden woningen erbij worden gebouwd. Deze moeten betaalbaar en toegankelijk zijn voor alle inkomens.
12. We helpen kleine bedrijven aan betaalbare bedrijfshuisvesting.
13. We bouwen minimaal 1500 studentenwoningen bij. Bestaande studentenwoningen moeten betaalbaarder gemaakt worden via huurteams en prijscontroles. Onder andere zo zorgt Amsterdam er in de komende 4 jaar voor dat het tekort van 26.500 studentenkamers voortvarend wordt aangepakt.
14. Amsterdam neemt de touwtjes van de woningbouw weer zelf in handen, en gaat zelf, maar ook in samenwerking met woningbouwverenigingen, betaalbare woningen bouwen. Voor het beheer van die woningen zal een gemeentelijke beheersorganisatie worden opgezet waarbij goed technisch en sociaal beheer van de woningvoorraad voorop staat. Die beheersorganisatie wordt democratisch gecontroleerd door huurders van die woningen.
15. Amsterdam stimuleert en faciliteert bewoners die zich organiseren in een wooncoöperatie en tot zelfbouw en/of tot zelfbeheer van betaalbare woningen willen overgaan, met kennis, een gunstige grondprijsregeling en – leningen.
16. Er zal weer een strak handhavings- en aanschrijvingsbeleid komen. Dit is de laatste 20 jaar verzaakt door de gemeente. Niet alleen om slechte particuliere verhuurders aan te pakken maar ook woningcorporaties die bijvoorbeeld slecht onderhoud tot bedrijfsbeleid hebben gemaakt.
17. Wanbeheer over de rug van bewoners met de kennelijke bedoeling een sloop- en nieuwbouwvergunning los te krijgen zal in principe moeten leiden tot onteigening.
18. Dure wijken moeten worden opengebrouwen voor mensen/gezinnen met praktische beroepen. Wijken als Zuid zullen daarom verdicht worden met betaalbare woningen.
19. We lobbyen bij de landelijke overheid voor het versoepelen van de onteigeningsregels zodat gemeenten makkelijk dergelijke maatregelen kunnen nemen.

20. Om de rechtspositie van de huurders beter te beschermen wordt een vast huurcontract de norm, zeker voor jongeren die nu vaak met tijdelijke huurcontracten en woononzekerheid worden afgescheept.

Visie op de toekomst

1. We werken geleidelijk toe naar het realiseren van een collectieve, democratisch beheerde woningvoorraad. Dit doen we via het versterken van gedemocratiseerde woningbouwverenigingen, wooncoöperatieven en publieke woningbouw.
2. In zichzelf gekeerde woningcorporaties die hun volkshuisvestingstaak uit het oog zijn verloren knippen we op in wijkgebonden, democratische georganiseerde woningbouwverenigingen.

5. Voor gezonde lucht en klimaatrechtvaardigheid

Klimaatverandering is een ramp. Op de korte termijn veroorzaakt het hittegolven, overstromingen, watertekorten, vervuilde lucht, afnemende biodiversiteit, gezondheidsschade en vluchtelingenstromen. Op de lange termijn zou het kunnen leiden tot de vernietiging van een leefbare planeet. De tien procent van de allerrijksten in de wereld zijn verantwoordelijk voor bijna de helft van de CO₂ uitstoot. Voor een groot deel betreft dit grote, vervuilende en energievretende bedrijven. In vergelijking daarmee is de vervuiling van huishoudens een schijntje. Die fossiele bedrijven en grote vervuilers krijgen miljarden euro's subsidie. Miljarden die niet naar groene energie voor iedereen gaan. Ons klimaatbeleid moet eerlijker.

De huidige markteconomie drijft op die grote fossiele bedrijven en heeft deze klimaatcrisis veroorzaakt. Shell bijvoorbeeld wist al jaren wat haar jacht op meer winst voor gevolgen had voor de leefbaarheid van onze planeet. Moet zij dan nu weer gesubsidieerd worden om te verdienen aan de ellende die ze mede heeft veroorzaakt? Het temmen van dit soort bedrijven moet onderdeel zijn van een rechtvaardig klimaatbeleid. Nu zijn mensen met de minste invloed op klimaatontwrichting het kind van de rekening.

Tussen 2030 en 2050 wordt heel Nederland afgekoppeld van het gas. Dat is dus over minder dan 8 jaar! Het is nog niet te zeggen welke wijken het eerst en welke het laatst afgekoppeld gaan worden. Investerings als dure gasgestookte apparaten zoals CV-ketels of badgeisers zijn daarom mogelijk al binnen 8 jaar waardeloos geworden.

Het is tijd voor andere politieke keuzes. Klimaatbeleid moet eerlijker. In Nederland, maar ook in Amsterdam. Dat betekent klimaatbeleid waarbij we zorgen dat de doelen wel gehaald worden, waarbij we echte groene banen creëren én waarmee we ervoor zorgen dat huishoudens erop vooruitgaan.

Massale overheidsinvesteringen in hernieuwbare energie en energie-efficiënte technologieën zijn nodig om fossiele brandstoffen snel te vervangen. Kernenergie valt daar in elk geval niet onder.

De energietransitie kunnen we niet overlaten aan bedrijven die winstmaximalisatie als doel hebben. Dat zal alleen maar leiden tot andere verdienmodellen waarmee de rijken nog rijker worden. In Amsterdam maken we dus werk van een energietransitie die de macht en positie van burgers versterkt in plaats van afbreekt. Een socialistische energietransitie, van en vóór Amsterdammers.

Eerlijk klimaatbeleid begint met het terugbrengen van zeggenschap over onze woningen, energievoorziening, openbare ruimte[s], vervoer en haven. Niet meer marktconcurrentie maar meer zeggenschap, samenwerking en een sterke regie vanuit een democratische overheid. Dit zijn voorwaarden om te zorgen dat iedereen in een veilig, gezond en duurzaam huis kan wonen met een lage energieprijis, iedereen gezond en duurzaam voedsel kan kopen en duurzaam kan reizen tegen een betaalbare prijs.

Een rechtvaardig klimaatbeleid pakt energiearmoede aan en zorgt ervoor dat de lage inkomens erop vooruitgaan. De grote energiebedrijven worden democratisch publiek eigendom om ze om te vormen tot maatschappelijk noodzakelijke groene producenten. De

gemeente helpt zeggenschap en sturing op onze energievoorziening organiseren door collectieve energiecoöperaties op te zetten met vereenvoudigde procedures en professionele ondersteuning. Deze democratisch georganiseerde coöperaties wekken groene energie op, waarover bewoners moeten meebeslissen en waarvan zij moeten profiteren.

In Amsterdam liggen nog lang niet op alle daken zonnepanelen. Dat kan beter. Voor huizenbezitters zijn allerlei regelingen, maar huurders zijn volledig afhankelijk van hun verhuurder voor aanleg van zonnepanelen. Vaak is er een soort regeling dat huurders een huur- of servicekostenverhoging krijgen, maar dat kunnen compenseren met verlaging van de energiekosten. Huurders schieten er dus weinig mee op. Huurders moeten makkelijker zelf panelen en een elektrische CV-ketel kunnen aanschaffen. Van alle maatregelen op het gebied van klimaat en energietransitie moeten ook huurders profiteren.

Zo zien wij het klimaatbeleid voor ons:

1. De gemeente moet voor huurders over de brug komen met een lage-rente of renteloze lening, zodat de huurders na afbetaling van de lening volop genieten van hun zonnestroom.
2. Subsidie voor energieopwekking zetten we alleen in als deze schoon, duurzaam en democratisch georganiseerd is.
3. We gaan aan het werk voor een stedelijk offensief voor energiebesparing wat gemeentelijke banen creëert. De gemeente zet wijkteams energiebesparing op voor voorlichting. Er komt een centraal duurzaamheidsloket waar bewoners terecht kunnen voor informatie en advies over duurzaam (ver)bouwen, energie besparen, energie opwekken, beschikbare stimuleringsmaatregelen en fiscale voordelen.
4. De Gemeente zet zich in om nutsbedrijven weer in publieke handen te nemen.
5. We investeren fors in her- om- en bijscholing voor werkende mensen met garantie op goede arbeidsvoorwaarden. Géén “groene” ontslagen zonder herscholing en compensatie. De gemeente en vooral werkgevers moeten zorgdragen voor een energietransitie die juist betere banen creëert.
6. We verduurzamen jaarlijks 10.000 woningen en de gemeente verduurzaamt in verregaande mate haar eigen vastgoed.
7. De Gemeente investeert in klimaatadaptie, zodat we voorbereid zijn op de gevolgen van klimaatverandering.
8. In bouwvergunningen voor nieuwe woningen en grotere renovatieprojecten worden strenge eisen gesteld aan de duurzaamheid. Nieuwbouwwoningen worden niet langer voorzien van een gasinstallatie maar aangesloten op het warmtenet en/ of een versterkt elektriciteitsnet.
9. Grondophoging is een uitvoerende taak van de Gemeente. Dit wordt nu niet altijd uitgevoerd, maar is noodzakelijk voor duurzame bouw die toekomstbestendig is.

10. Er worden steviger stappen gezet om bestaande woningen van het gas af te krijgen. Bewonersorganisaties worden vanaf het begin professioneel en onafhankelijk ondersteund.
11. Opbouwwerker is een onmisbaar beroep in een rechtvaardig klimaatbeleid. Het belang van een leefbare wijk, lokale werkgelegenheid, invloed op de hoogte van hun woonlasten en ideeën van bewoners staan centraal in die ondersteuning.
12. Er zijn in Amsterdam in de Van der Pekbuurt en op het WG-terrein proeftuinprojecten gaande om wijken versneld van het gas af te koppelen. De hier opgedane kennis moet sneller en structureler overgeheveld worden naar andere wijken en individuele bewoners. Ook moet stevig ingezet worden om onzinverhalen en leugens over energietransitie te ontcrachten met proefopstellingen en demonstratie-woningen, waarbij de positieve effecten op het energieverbruik voor iedereen zichtbaar en begrijpelijk moeten worden.
13. Hergebruik van warmte in de industrie en gebruik van restwarmte voor verwarming van huizen en gebouwen wordt verplicht. De huidige wurgcontracten van het Amsterdamse Warmtebedrijf worden opgezegd. Energie is geen handelswaar maar een mensenrecht.
14. We moeten ons warmtenet voorbereiden zodat het in de toekomst openstaat voor lokale collectieve initiatieven en niet alleen afhankelijk is van de warmte van de grote industrie. De energietransitie is meer dan een verdienmodel voor het Warmtebedrijf, het Haven- en industriecomplex en de energiebedrijven.
15. Contracten met kolenoverslagbedrijven worden niet automatisch verlengd en bedrijven in de clean-tech krijgen voorrang op de traditionele petrochemie.
16. Het Havenbedrijf voert een systeem in waarbij schone schepen voorrang krijgen op stookolie-reuzen. Ze bouwt haar investering in fossiele activiteiten in andere havens af.
17. Windmolens plaatsen we niet in woonwijken of in de routes van trekvogels. Alleen op industriegebied is nog plaats voor windmolens.
18. Er moet ook gekeken worden naar de mogelijkheden voor oplossingen als bijvoorbeeld de energiewokkel in bebouwde omgevingen.

Groen en milieu

19. We gaan grootschalig vergroenen. Dit doen we door bestaande groene zones beter te verbinden, niet te bouwen in parken en voorop te gaan lopen in stadslandbouw. Ook trekken we extra geld uit voor vergroening in de stad, we willen voor elke gekapte boom er een terugplaatsen, waarbij zo veel mogelijk bomen worden herplant. Dit doen we zodat dezelfde kwaliteit aan groen wordt teruggegeven aan de stad. De kapvergunning voor 14.400 bomen voor de verbreding van de A10 (het Zuidasdok) trekken we in.

20. We bouwen niet in de hoofdgroenstructuur.
21. We nemen forse maatregelen voor het milieu. Dit doen we door strengere normen voor schoon en veilig produceren af te spreken bij gronduitgiftes en vergunningen. Met regelingen en heffingen stimuleren we de circulaire economie. En we stimuleren de scheiding van afval verder, zodat er meer stroom uit organisch afval opgewekt kan worden.
22. De gemeente stimuleert zelfbeheer van plantsoenen en braakliggende grond door bewoners, zo lang dit geen verkapte bezuinigingsmaatregel is op groenbeheer. De gemeente ontwikkelt een overzicht van tijdelijk niet gebruikte gronden en stimuleert het tijdelijk gebruik van die terreinen als volkstuin.
23. Het organiseren van steeds meer evenementen en festivals in het openbare groen moet worden tegengegaan. De openbare ruimte moet geen commerciële zone worden.

Luchtkwaliteit en mobiliteit

We willen niet méér, maar minder vliegverkeer op Schiphol. Het openbaar vervoer moet niet steeds verder worden ingeperkt, maar juist weer worden uitgebreid. Openbaar vervoer moet toegankelijk en betaalbaar zijn voor iedereen. Daarom moet al het OV regionaal in publieke handen komen. Op veel plaatsen, zoals in Nieuw West, Noord en in Zuidoost, is het openbaar vervoer verschaald of helemaal verdwenen en is er sprake van vervoersarmoede. Het busvervoer moet voldoende zijn in alle wijken. Daarbij moet vervoer op maat mogelijk zijn, in het bijzonder voor gehandicapten.

Amsterdam is een stad, gedomineerd door autoverkeer. Dit zorgt voor ongelukken, beperkte ruimte voor bewoners en horeca, geluidsoverlast en een waardeloze luchtkwaliteit. Als DSA willen wij toewerken naar een stad die zoveel mogelijk autovrij wordt gemaakt. Dit doen we wel vanuit de principes van toegankelijkheid en rechtvaardigheid, waarbij we getroffen groepen compenseren en andere opties bieden. Autovrije ontwikkeling moet nooit ten koste gaan van grote groepen bewoners.

Vervoer per auto en vrachtauto is achterhaald. Dat geldt zeker voor de vracht-, benzine- en dieselauto's. Maar ook elektrische auto's verspillen nog steeds veel grondstoffen en energie. Auto's zijn niet efficiënt om personen te vervoeren. Auto's nemen te veel ruimte in op onze wegen, straten en pleinen. Ze zorgen voor veel gevaar, zoals de dagelijkse ongelukken op de A10 en op andere plaatsen in de stad laten zien. Geparkeerde auto's verpesten het leven op straat, wat blijkt als straten autovrij zijn geworden. Kinderen spelen veel meer op straat, buurtbewoners nemen de inrichting van de straat ter hand en slaan daarbij de handen ineen, de lucht wordt schoner en het wordt veiliger.

Niet hogere parkeertarieven, maar een autovrije stad moet het uitgangspunt zijn. Voor een leefbare stad, waarin iedereen fijn kan wonen. Tegen herrie van motoren, scooters en brommers.

1. We nemen de autovrije stad als uitgangspunt.
2. We gaan planmatig te werk om de slechte luchtkwaliteit in en om de stad binnen korte tijd drastisch te verbeteren. Dit doen we door de milieu-inspectie te versterken en te verscherpen, onze binnenstad vergaand autovrij te maken, milieuzones weer in te voeren en uitstoot in de haven aan banden te leggen. We realiseren zo met alle mogelijke middelen en maatregelen dat elke Amsterdammer het recht op schone lucht krijgt.
3. Auto's, brommers, motoren en scooters moeten zo veel mogelijk elektrisch worden. Dit mag echter niet ten koste gaan van mensen die zich de omschakeling naar elektrisch financieel niet kunnen veroorloven.
4. We nemen het Openbaar Vervoer in publieke handen.
5. We investeren in OV, deelvervoer, lopen en fietsen en niet meer in nieuw asfalt voor bredere en langere files.
6. We maken stads- en streekvervoer gratis voor iedereen.
7. We breiden het OV uit met geluidloze trams, elektrische bussen en buurtbusjes met betaalde chauffeurs. Dit is een belangrijke uitbreiding van het openbaar vervoer om goedkoop, snel en toegankelijk vervoer te bieden.
8. De regionale infrastructuur voor de trein, metro en tram moet sterk worden uitgebreid en verfijnd. Autowegen kunnen hiervoor gebruikt worden.
9. Vliegen moet voortaan schoner, door vervuilende en lawaaierige vliegtuigen te weren en nachtvluchten te verbieden. Zo verbeteren we de luchtkwaliteit en verkleinen we de geluidsoverlast.
10. Het vervoer over water moet meer gestimuleerd worden.
11. Grote vrachtauto's mogen alleen nog tot aan de rand van de stad komen, daarna nemen kleinere elektrische vrachtbusjes of waterbusjes het over.

Dierenwelzijn

1. We verbinden mensen meer met dieren. We blijven dierenklinieken steunen waar minima tegen sterk gereduceerde tarieven terecht kunnen. Ook breiden we het netwerk van kinderboerderijen uit en realiseren we dat elk Amsterdams kind natuur- en milieueducatie krijgt.
2. Dieren gaan we meer beschermen tegen foute commerciële initiatieven. We staan achter een verbod op evenementen met levende dieren en regelen dat gezelschapsdieren enkel nog verkocht kunnen worden door erkende, kwalitatieve fokkers.
3. De stad gaat meer ruimte bieden voor dieren. Dit doen we door een plan te maken hoe we bedreigde diersoorten beschermen en behouden. Ook bestrijden we overlastgevende dieren zo veel mogelijk op diervriendelijke manieren. In het beheer

van onze natuur houden we rekening met de leefomstandigheden en belangen van dieren.

4. Er komt één wethouder die over dierenwelzijn en stadsnatuur gaat. Deze gaat opkomen voor huis- en in het wild levende dieren, vogels, vissen en amfibieën, maar ook voor bomen en ander groen dat goed is voor de Amsterdammers en van levensbelang voor dieren, vogels, bijen en insecten. Deze wethouder moet samen met de klankbordgroep dierenwelzijn en stadsnatuur aan de slag. Amsterdammers die met groen aan de slag willen kunnen voortaan bij één loket terecht.

6. Tegen racisme, fascisme, discriminatie en sociale uitsluiting

Discriminatie en sociale uitsluiting is al langere tijd overheidsbeleid, zoals blijkt uit het toeslagenschandaal, waar nu miljarden tegenaan gegooid moeten worden om het te repareren. Ook mensen in de bijstand, met een arbeidsongeschiktheidsuitkering en zelfs AOW'ers worden door het UWV, de gemeente en de Sociale Verzekeringsbank gediscrimineerd en behandeld alsof zij criminelen zijn. Pak de echte fraudeurs aan en ondersteun anderen om een fatsoenlijk leven mogelijk te maken.

De gemeente Amsterdam zette de afgelopen jaren steeds meer in op 'inclusiviteit' en 'diversiteit', maar toch is de dagelijkse praktijk vaak nog anders. Mensen met een migratieachtergrond ervaren institutionele tegenwerking, door bijvoorbeeld racistische algoritmes of etnisch profileren. Niet-witte jongeren hebben veel meer last van zogenaamde "veiligheidsrisicogebieden" dan andere jongeren en hebben te maken met een opdringerig veiligheidsapparaat in de vorm van preventief fouilleren. Diversiteit zou over veel meer moeten gaan dan de symboolpolitiek van de gemeente en de individuele identiteiten van politici, ambtenaren en de top van het bedrijfsleven. Meer diverse mensen aan de top is prima, maar zal de problemen van minderheden in Amsterdam niet oplossen.

Als socialisten streven wij naar een stad en wereld zonder discriminatie, waar iedereen zich thuis kan voelen. Hiervoor moeten we gemarginaliseerde groepen in onze stad steunen en de ruimte bieden om voor zichzelf op te komen. Dit doen we zowel door hun omstandigheden te verbeteren als de problemen die zij ervaren aan te pakken. We versterken niet alleen de positie van etnische minderheden, maar ook vrouwen, LHBTQ+-personen en migranten. DSA doet actief mee aan de beweging van zwart en wit tegen racisme en discriminatie en voor gelijke rechten voor iedereen. Omdat abortus steeds meer in het verdomhoekje terecht komt, willen we het recht van een vrouw om te kiezen of en wanneer ze kinderen wil krijgen koste wat kost verdedigen. Het huishouden is vaak een grote last voor personen die daardoor niet volledig deel kunnen nemen aan de maatschappij. Door zaken als kinderopvang, ouderschapsverlof en onderwijs anders te organiseren kunnen hierin gemeentelijk stappen vooruit worden gezet. Ook wijkinitiatieven, waarbij bewoners bijvoorbeeld gezamenlijk koken of op kinderen passen, kunnen hierin een rol spelen.

Discriminatie op basis van etniciteit, nationaliteit, geslacht, seksuele geaardheid, gender, religie, handicap of leeftijd, homofobie en transfobie moeten de wereld uit, om te beginnen uit Amsterdam. Wij bouwen mee aan een massabeweging tegen politiegeweld en het institutionele racisme van het strafrechtstelsel. DSA verzet zich samen met zo veel mogelijk andere partijen, vakbonden en andere organisaties tegen rechtsextremisme en fascisme. Elke aanval op een van ons is een aanval op allen.

1. We willen dat de Burgemeester er in Den Haag actief ervoor pleit dat Ketu Koti elk jaar op 1 juli gevierd wordt als nationale feestdag.
2. We controleren actief op (loon)discriminatie op basis van zaken als afkomst, geslacht of geaardheid en leggen hier hoge boetes op. Dit principe wordt ook volledig gehandhaafd in het gemeentelijk ambtelijk apparaat.

3. Discriminatie in arbeidsrelaties gaan we tegen. We controleren actief of werkgevers gemarginaliseerde groepen benadelen. De gemeente stopt de samenwerking met werkgevers die discrimineren.
4. Meldingen van grensoverschrijdend gedrag op bijvoorbeeld de werkvloer worden nu vaak niet serieus genomen of in de doofpot gestopt. Om dit tegen te gaan richten we een Amsterdamse onafhankelijke waakhond op tegen grensoverschrijdend gedrag waar iedere Amsterdammer bij terecht kan. Er zal in het bijzonder meer toezicht moeten komen op de sociale veiligheid rondom mensen in machtsposities, bijvoorbeeld binnen het gemeentebestuur.
5. De economische situatie van mensen zou geen invloed mogen hebben op het kunnen ontvluchten van huiselijk geweld. Iedereen die huiselijk geweld ontvlucht krijgt complete steun en de gemeente maakt extra middelen vrij om deze groep te ondersteunen.
6. Sekswerkers mogen niet gecriminaliseerd worden. Wij steunen ieder initiatief dat de zelforganisatie van sekswerkers versterkt. Verder pakken we alle negatieve uitwassen van sekswerk aan en helpen we iedere sekswerker die wil stoppen volledig.
7. Iedere vorm van discriminatie op basis van seksualiteit en gender gaan we tegen. Scholen moeten verplicht lesgeven over deze onderwerpen, ondanks bijvoorbeeld religieuze bezwaren. Het belang van de kinderen weegt hier zwaarder.
8. Geen mens is illegaal. In Amsterdam verwelkomen wij alle politieke en economische vluchtelingen, of zij nou gedocumenteerd zijn of niet. Alle migranten hebben recht op volledige burgerschapsrechten na 6 maanden in Nederland gewoond te hebben, zolang dit niet nationaal is geregeld doen wij dit lokaal wèl.
9. Nederlands taalonderwijs wordt gratis aangeboden en van hoge kwaliteit.
10. Wij voeren de druk op Den Haag op om een generaal pardon voor inwoners zonder papieren in te voeren.
11. Discriminatie en institutioneel racisme van de overheid bestrijden we. We stoppen met het gebruik van discriminerende algoritmes en politiemethodes die minderheden disproportioneel veel raken. We voeren stopformulieren in zodat agenten moeten motiveren waarom ze iemand aanhouden.
12. In Amsterdam kan de gelijkwaardigheid van vrouwen nog veel beter, om te beginnen pleiten wij voor gelijk loon voor gelijk werk. Verder moeten seksuele intimidatie, en alle vormen van seksisme in de hele stad bestreden worden. Ook is het toenemende geweld tegen vrouwen en leden van de LGBTQ+-gemeenschap zeer zorgwekkend, en moeten we als Amsterdammers hier gezamenlijk tegen optreden.

13. Wij willen het recht van een vrouw om te kiezen of en wanneer ze kinderen wil krijgen koste wat kost verdedigen.
14. We bepleiten een door de overheid gefinancierd gezondheidssysteem met gratis reproductieve diensten, inclusief alle vormen van anticonceptie, SOA-preventie en veilige, toegankelijke abortussen, gecombineerd met uitgebreide seksuele voorlichting op alle scholen.
15. Wij pleiten verder voor minimaal 12 weken betaald gezinsverlof voor iedereen en voor universele, hoogwaardige, betaalbare en openbare kinderopvang.

7. Zorg en welzijn voor iedereen

Het zorgsysteem wordt de afgelopen decennia gekenmerkt door een groeiende ontoegankelijkheid. Dit wordt aangedreven door de marktmechanismen die kenmerkend zijn voor het kapitalisme. De vermarkting van de zorg heeft enkel geresulteerd in alsmaar groter wordende verspillingen in de vorm van groeiende marketingbudgetten en een uitdijende bureaucratie. Als DSA eisen wij niks minder dan volledige toegankelijkheid voor iedereen bij alle zorginstanties. De zorg dient toegankelijker en democratischer te worden ten bate van de zorgwerkers en patiënten. Zelfverrijkende bureaucratische bestuurders hebben geen plek in de zorg.

Dak- en thuislozen krijgen vaak boetes voor 'overtredingen' als buiten slapen of plassen. Deze boetes maken het voor dak- en thuislozen vaak extra lastig om hun leven weer op de rails te krijgen als ze eenmaal weer een dak boven hun hoofd hebben. Ook kent Amsterdam op dit moment nog veel "vijandige infrastructuur"; stoelen of bankjes die expres oncomfortabel zijn gemaakt om daklozen te weren.

Welzijn bestaat niet enkel uit zorg, het is lekker in je vel zitten, je goed voelen. Onder het kapitalisme worden mensen vervreemd van hun eigen arbeid, mensen worden consumenten en werknemers gemaakt in plaats van mensen. Wij willen een stad waar mensen de ruimte hebben om samen te werken en elkaar te steunen, zodat men zowel mentaal als fysiek gezond kan worden.

Daartoe stellen wij het volgende voor:

1. Zolang er geen nationaal zorgfonds is richten wij een lokaal zorgfonds op. Dit vergoed alle zorg, inclusief de tandarts en fysiotherapeut. We streven ernaar dit te realiseren zonder eigen bijdrages of eigen risico, op zijn minst voor minima.
2. We bereiden ons voor op de mogelijkheid van een nieuwe of de voortzetting van de huidige pandemie. Er komt een extra ziekenhuis in de regio waar voldoende lege bedden zijn om in geval van nood mensen zorg te bieden.
3. Particuliere bedrijven met winstoogmerk die thuiszorg bieden hebben geen plek in Amsterdam. We richten een publieke thuiszorgorganisatie op, onder gedeelde democratische controle van de gemeente en de betrokkenen.
4. De gemeente maakt zich bij het Rijk en andere betrokken medische partijen hard voor meer toegankelijke en kwalitatieve transzorg. En de gemeente start een inventarisatie van de klachten die nu al jaren spelen rond de transgenderzorg in de genderkliniek van het VUMC. Hierbij staan de geleefde ervaringen van expatiënten centraal. Zo bereidt de gemeente zich voor op een dialoog met het VUMC over het verbeteren van deze belangrijke, maar ontoereikende zorg in de stad.
5. We streven ernaar de zorg in Amsterdam zo democratisch en laagdrempelig mogelijk te organiseren, zonder grote administratieve bestuurslagen en private constructies.

6. Het onderbrengen van de jeugdzorg bij de gemeenten ging gepaard met grote bezuinigingen van de landelijke overheid. Door weer te investeren in de jeugdzorg dringen we de wachtrijen terug en geven we jongeren de zorg die ze verdienen.
7. We investeren in de wijken, zorgen dat mensen elkaar weer ontmoeten in de buurtcentra, we investeren in de lokale (sport)verenigingen en zorgen dat deze toegankelijk zijn voor iedereen.
8. Het welzijnswerk wordt niet aanbesteed. Opbouwwerk en welzijnsinstellingen werken voor de buurt en kunnen hun werk alleen goed doen als ze geworteld zijn in de wijk. Buurtmaatschappelijk werk moet direct bereikbaar zijn voor bewoners of professionals om naar te verwijzen. Buurtbemiddeling moet in elke wijk beschikbaar zijn. Bij welzijn wordt eerst gekeken wat er al aan goede lokale initiatieven in de wijk is.
9. Iedere wijk dient een eigen buurthuis te hebben, gefinancierd door de gemeente. Het onderhoud en gebruik komt onder de democratische controle van de wijk zelf.
10. Voor een levendige en leefbare wijk zijn bereikbare voorzieningen van groot belang: bibliotheken, leeszalen, oefenruimtes, kunst en cultuur, sport, welzijn en zorg. De wijkactieplannen worden samen met zoveel mogelijk bewoners opgesteld.
11. De gemeente steunt sportverenigingen zoveel als mogelijk, zowel financieel als logistiek gezien. De gemeente investeert in meer publiek toegankelijke sportvoorzieningen, de financiële barrières om te sporten gaan we zoveel mogelijk tegen.
12. Iedereen heeft recht op minimaal bed, bad en brood. Dat betekent: zorgen voor voldoende dag- en nachtopvang en 24-uurs opvang en meer investeren in zorgnetwerken en nazorg. De regiobinding – het idee dat alleen Amsterdamse daklozen hier mogen slapen – wordt afgeschaft.
13. De politie stopt met het bonnen schrijven voor ‘overtredingen’ die inherent zijn aan het dakloos zijn en begeleidt dak- en thuislozen naar de opvang.
14. Het bedelverbod wordt afgeschaft.
15. We slopen ‘vijandige infrastructuur’ en stellen comfort centraal, in het belang van zowel daklozen als de overige Amsterdammers.

Jong en Oud

Verschillende generaties hebben verschillende behoeftes en wensen. Wat zij echter niet hebben zijn andere belangen. Zowel jong als oud kunnen zich vinden in hun gedeelde belang voor betaalbare publieke voorzieningen, meer zeggenschap en meer waardering. Ouderen en jongeren kunnen elkaar vinden in de strijd voor een andere maatschappij.

Als DSA streven wij er naar alle generaties van de steun te voorzien die zij nodig hebben om volwaardig mee te draaien in de maatschappij. Dit doen we door beide generaties de voorzieningen en steun te bieden die zij nodig hebben om zichzelf te emanciperen. Ouderen

en jongeren hebben geen betutteling nodig, maar een gemeente die voor hun belangen opkomt.

Ouderen verdienen een waardige oude dag. Zelfstandig wonen is een recht zolang ouderen dit willen en kunnen.

1. We werken toe naar het opzetten van een netwerk van zorgbuurthuizen, waarbij ouderen voor weinig geld oud kunnen worden in hun eigen buurt. Deze buurthuizen worden voorzien van vast personeel en financiering vanuit de gemeente.
2. We investeren in meer en beter jongerenwerk. Er moet meer ruimte komen voor ambulante jongerenwerk, waarbij de nadruk ligt op preventie in plaats van repressie.
3. Er moeten voldoende voorzieningen in de wijk voor de jeugd zijn, zoals jongerencentra en naschoolse activiteiten. Jongeren krijgen daarover medezeggenschap en worden zelf, onder begeleiding, deels verantwoordelijk voor de inrichting en het onderhoud van dergelijke plekken.
4. Skateplekken en voetbalvelden zijn belangrijke locaties voor jongeren. We garanderen dat het aanbod van deze voorzieningen op peil blijft, óók in het centrum. Het schrappen van deze locaties moet altijd samengaan met vervanging elders.
5. We ondersteunen jongeren die na de middelbare school of het MBO willen gaan werken met actieve begeleiding en toegang tot kwalitatieve banen.

8. Onderwijs voor iedereen

Onderwijs is de basis van de ontwikkeling. Daarom is het zeer belangrijk dat ieder kind onderwijs van goede kwaliteit krijgt. Te vaak zien we dat het speelveld niet gelijk is. De achtergrond van ouders is bijvoorbeeld van grote invloed op de schoolloopbaan van hun kinderen. De gemeente heeft de taak om het onderwijs in Amsterdam te faciliteren. Onderwijs is een basisrecht; het vormt de basis van de menselijke ontwikkeling. Daarom is het zo schrijnend dat we nog te veel ongelijkheid in het onderwijs zien.

Steeds vaker staan zogenaamde 'zij-instromers' voor de klas, alsof lesgeven geen vak is dat je hoeft te leren. We lossen het lerarentekort niet op door steeds weer lagere eisen te stellen aan onze onderwijzers. In plaats van de lat steeds lager te leggen, leiden we meer goede docenten op. Veel mensen worden afgeschrikt door de lage salarissen. Op dit moment zijn ook de onderwijsfaciliteiten niet op orde. Het 'spreadsheetmanagement' heeft ook in het onderwijs zijn intrede gedaan. Het aantal vierkante meters per leerling is veel te klein geworden en er wordt te weinig rekening gehouden met de specifieke behoeftes van bepaalde soorten onderwijs. Kinderen in Groep 1 en 2 hebben bijvoorbeeld ruimte nodig om te spelen.

Wij stellen ons ten doel om ervoor te zorgen dat geen enkel kind achterblijft. Gratis openbaar onderwijs van hoge kwaliteit voor iedereen, van kleuterschool tot universiteit. Volledige overheidsfinanciering voor scholen om de klassen drastisch te verkleinen. We willen stoppen met de focus op testen met hoge inzet en de drang om openbaar onderwijs te privatiseren. En we stoppen de bezuinigingen op onderwijs.

1. Er komt meer aandacht voor ongelijkheid in schooladviezen en de doorstroom naar vervolgoopleidingen.
2. Er moet een einde komen aan de segregatie in het onderwijs. Daarom verzetten wij ons tegen aparte 'zwarte' en 'witte' scholen, en pleiten wij voor de afschaffing van bijzonder onderwijs. Plaatsing wordt gebaseerd op de voorkeur van de ouders, de afstand tussen de school en thuis, en de verdeling van leerlingen met en zonder taal- of leerachterstand. De gemeente maakt afspraken met de scholen over een eerlijke verdeling van leerlingen met een achterstand. Scholen die daar niet aan meedoen krijgen geen financiering meer van de gemeente.
3. We bestrijden stagediscriminatie actief door bijvoorbeeld anoniem solliciteren te verplichten. De gemeente en onderwijsinstellingen zijn er samen verantwoordelijk voor dat er voldoende stageplekken zijn.
4. In samenwerking met bestaande onderwijsinstellingen realiseren we 5 publieke bijles-centra verspreid over Amsterdam. Waar dat kan wordt gebruik gemaakt van bestaande onderwijsfaciliteiten. Met deze bijlescentra pakken we de wildgroei aan private, peperdure bijlesfaciliteiten aan. Deze bijlescentra worden betaalbaar ter beschikking gesteld en middelbare scholieren krijgen hier hulp door studenten die ten minste 15 euro per uur verdienen. De bijlescentra zijn er niet alleen om te leren, ze worden zo ingericht dat leerlingen hier buiten de bijlessen ook gezellig kunnen

tafelvoetballen of basketballen. Op weekeinden zijn ook oefenruimtes voor muziek beschikbaar. Zo wordt voorkomen dat leerlingen een hekel krijgen aan het bijlescentrum.

5. We laten taal- en inburgeringsonderwijs niet over aan de markt. Dit leidt aantoonbaar tot slechte resultaten. We maken onderwijs voor inburgeraars en andere nieuwkomers, zoals internationale studenten, een publieke voorziening.
6. De gemeente moet zich actief gaan bemoeien met de huisvesting van het Amsterdamse onderwijs. Alle soorten onderwijs – van VMBO tot VWO – krijgen geschikte faciliteiten voor hun opleiding; hierin moet geen onderscheid gemaakt worden.
7. We moedigen meervoudig gebruik van het schoolgebouw aan, zodat ook sportclubs, buurtverenigingen en andere geïnteresseerden er een plek kunnen vinden. De gemeente bewaakt het overzicht en heeft een coördinerende rol hierin.
8. De gemeente draagt zorg voor leerlingenvervoer en past maatwerk toe. De grote bezuiniging op leerlingenvervoer die eerder is doorgevoerd, wordt teruggedraaid.
9. Het is een kwestie van veiligheid dat iedereen in Nederland leert zwemmen. We maken daarom schoolzwemmen verplicht en gratis voor ieder kind. Regelmatig gymmen en beweging moeten weer een integraal onderdeel worden van het onderwijs.
10. Medezeggenschapsraden van onderwijsinstellingen worden betrokken bij overleggen waar ook de gemeente aan tafel zit. Hoger onderwijsinstellingen die geen verplichte organen voor interne democratie hebben, zoals studentenraden, krijgen geen financiële steun van de gemeente. Samen met het onderwijspersoneel krijgen studenten ook de mogelijkheid om het bestuur van de instelling naar huis te sturen.
11. Landelijk pleiten we ervoor dat kinderopvang weer een publieke voorziening wordt en waar dat kan weren we investeerders uit deze sector.
12. Met een lege maag kun je niks leren! Daarom willen wij ook de ouders helpen door alle leerlingen van de stad een gratis lunch aan te bieden op school. Er wordt rekening gehouden met kwaliteit, allergieën en voorkeur voor o.a. halal, kosher en veganistisch.
13. Het huidige schoolsysteem bevordert segregatie en conflict tussen verschillende opleidingsniveaus. Wij willen daarom af van elitescholen, en moedigen alle middelbare scholen aan om zo veel mogelijk verschillende onderwijsniveaus aan te bieden met doorstroommogelijkheden. Daarnaast willen wij dat de gemeente een “Henk Sneevliet”-middelbare school opzet, waarin gelijkwaardigheid en zelfontplooiing centraal staan. Leerlingen worden op deze school niet langer opgedeeld in verschillende klassen naar opleidingsniveau, maar enkel nog naar leeftijd. Men kan vakken volgen op VMBO-, HAVO- of VWO-niveau en alle leerlingen krijgen intensieve individuele begeleiding. Om leerlingen voor te bereiden

op een democratische maatschappij krijgen zij vergaande zeggenschap in de besluitvorming van de school.

14. Wij juichen de afschaffing van het leenstelsel voor studenten toe. De gemeente bevordert in Den Haag dat de studieschulden die studenten hebben opgebouwd met terugwerkende kracht vanaf de invoering van het leenstelsel worden kwijtgescholden.

9. Cultuur voor iedereen

Een sterke, toegankelijke cultuursector is van groot belang voor een grote stad als Amsterdam. De gemeente heeft de afgelopen tijd juist vooral ingezet op bezuinigingen, vershraling en betutteling van de cultuursector. Marktwerking en sponsoring zijn nooit een waarborg voor een kwalitatief en afwisselend aanbod aan cultuuruitingen. Stop de bezuinigingen op cultuur. Cultuur is een essentiële bestaansvoorwaarde. Tijdens pandemieën moet cultuur, met alle beschermende maatregelen, bereikbaar blijven. Ook boekhandels en bibliotheken zijn van essentieel belang. Houdt de boekwinkels en bibliotheken, met alle beschermende maatregelen, tijdens pandemieën zo veel mogelijk open. Veel werknemers in de cultuursector werken onder onzekere omstandigheden met lage lonen als ZZP'ers.

Wij pleiten voor een breed en toegankelijk cultuuraanbod. We willen meer geld aan cultuur en cultureel onderwijs besteden. Om vermarkting en vershraling tegen te gaan moet de overheid, en specifiek ook de gemeente, toezien op een breed aanbod. Iedereen heeft recht op cultuureducatie en daarom maken we toegang tot kunst- en cultuuronderwijs goedkoper en stimuleren we kunstzinnige en culturele initiatieven in de wijken.

We maken van Amsterdam een culturele voorloper met een aanbod wat aantrekkelijk is voor alle lagen van de bevolking en niet alleen de rijke elite.

1. We openen door de gemeente gesubsidieerde muziek- en kunstscholen in de wijken, en de bestaande organisaties maken we toegankelijker voor mensen met een kleine portemonnee. Wij vinden kunst een vorm van zelfexpressie en het onderwijs hiervoor moet dan ook niet gericht zijn op winstbejag.
2. Musea moeten toegankelijk zijn voor iedereen. Daarom maken we de gemeentelijke musea meer betaalbaar en voeren we gratis dagen in. Daarnaast moeten musea zich blijven inspannen om een breed publiek te bereiken.
3. We stoppen de vertrutting. We maken ons hard voor vrije sluitingstijden in de horeca waar dat kan (niet in woonwijken) en staan voor een ruimhartig coffeeshopbeleid. We lobbyen bij de landelijke overheid voor volledige legalisering van softdrugs en regulering van harddrugs. Te beginnen met legaliseren van genotsmiddelen met een relatief verwaarloosbaar risico, in het bijzonder de drugs die van therapeutisch belang kunnen zijn zoals psychedelica, cannabis, MDMA en ketamine. Daar moet tegenover staan dat we de kwaliteit en toegankelijkheid van verslavingszorg drastisch verhogen, met name voor jonge gebruikers.
4. We stimuleren livemuziek door vergunningen toegankelijker te maken en maken oefenlocaties voor (amateur) muzikanten goedkoper door middel van subsidies aan oefenlocaties.
5. Er moeten nieuwe goedkope oefenlocaties komen. Ook moeten er meer kleine poppodia komen waar kleinere artiesten hun plek kunnen vinden, deze locaties moeten meer subsidie krijgen zodat het personeel daar betaald kan krijgen en zodat de toegangsprijzen betaalbaar kunnen blijven. Deze centra moeten openstaan voor

een verscheidenheid aan genres van muziek, ook rapmuziek waarvoor veel jongeren in de stad nu een plaats zoeken om zich in te kunnen uiten.

6. Om het creëren van kunst aan te moedigen voor mensen zonder toegang tot plek en budget maken we werkplaatsen met de nodige materialen en begeleiding voor iedere Amsterdammer om kunst in verscheidene vormen te kunnen maken. Denk hier bijvoorbeeld aan een zeefdrukstudio of opnamestudio voor muziek. Deze studio's zullen voor zowel mensen zonder als met ervaring toegankelijk zijn en vervullen daarmee ook een educatieve rol.
7. Commerciële organisaties die de vrije plakplaatsen blijven monopoliseren wordt die toegang ontnomen. Zo komt er weer ruimte voor kleine initiatieven op de vrije plakplaatsen. Ook moeten er meer vrije plakplaatsen komen en vrij plakken op publiek eigendom moet gedecriminaliseerd worden.
8. De gemeente staat volop open voor initiatieven in de wijken en stelt gemeentelijke accommodaties tegen betaalbare tarieven beschikbaar. We scheppen ruimte voor culturele initiatieven, door complexiteit in de regelgeving en onnodige bureaucratie bij het verlenen van vergunningen weg te nemen.
9. Leegstaande panden in winkelgebieden en op bedrijventerreinen komen beschikbaar als broedplaats en expositieruimte voor amateurkunst.
10. Bibliotheken horen thuis in de wijken, en moeten voor iedereen toegankelijk zijn. Lokale bijeenkomsten worden gestimuleerd en ook activiteiten bedoeld om de buurt te betrekken bij de bibliotheek worden actief gestimuleerd en toegankelijker gemaakt door financiële hulp aan de buurtbibliotheken. Buurtinitiatieven in de lokale bibliotheken kunnen rekenen op subsidie vanuit de gemeente, zoals er op dit moment al verschillende initiatieven zijn.
11. De gemeente moet ervoor zorgen dat er meer subsidie vrijkomt voor culturele instanties die hun werknemers en ZZP'ers meer willen betalen en betere contracten willen aanbieden. Ook draaien veel culturele instanties op vrijwilligers, er moet ook subsidie komen voor vrijwilligersvergoeding, zodat het vrijwilligerswerk aantrekkelijker wordt voor meer mensen.

10. Veiligheid

Menig politicus in Amsterdam heeft zijn mond vol van veiligheid en orde. Van links tot rechts spreken partijen al jarenlang over de noodzaak van een veiligere stad. Deze veiligheid wordt echter juist bedreigd door de partijen die er het hardst over roepen.

Politieagenten krijgen steeds meer bevoegdheden en de focus ligt veelal op repressie en controle in het bestrijden van criminaliteit. De onbewezen mantra van meer blauw op straat zorgt voor een groeiende aanwezigheid van de politie en een inperking van de burgerrechten.

Normale Amsterdammers, en in het bijzonder zwarte inwoners of inwoners met een migratieachtergrond, krijgen regulier te maken met betutteling en straatcontroles. Een biertje in het park drinken of met een dure auto rondrijden wordt gecriminaliseerd, terwijl de huisjesmelkers die wijken verloederen hun gang mogen gaan. De onveiligheid heerst, maar vooral door het rechtse beleid wat ten doel heeft de staat machtiger te maken tegenover individuele burgers.

Als socialisten zien wij de bestrijding van criminaliteit als de taak van de stad als collectief. Door verloedering van wijken aan te pakken, bewonersinitiatieven aan te moedigen en te investeren in armoedebestrijding en sociale voorzieningen realiseren we een veiliger stad. Amsterdam wordt zo weer van de Amsterdammers, door de veiligheidsstaat in te perken en de rechten van mensen centraal te stellen. We gaan uit van de kracht van wijken en bewoners, in plaats van de macht van de staat. Als DSA staan wij, waar dat kan, zij aan zij met bewoners om initiatieven en acties op te bouwen die de verloedering en onveiligheid in buurten aanpakken. We investeren in rehabilitatie, beroepsopleiding en leefbaar loon, niet in gevangenissen.

De politie is de afgelopen tijd niet optimaal in het nieuws geweest. Zo werd ze vorig jaar genoemd door Amnesty International, die mensenrechtenschendingen zag in een bepaald optreden. Onlangs werd de politie genoemd door de VN-rapporteur voor marteling.

1. We willen dat politieoptredens scherper getoetst gaan worden. Nu heeft de politie het – gezien door Nederlandse ogen – altijd fantastisch gedaan, maar dit ziet er vanuit een bredere kijk toch veel grimmiger uit.
2. We bepleiten een commissie, bestaande uit in ieder geval raadsleden, juristen, politie en demonstranten/bewoners, die grootschalige politieoptredens kritisch gaat bekijken en toetsen en ook aanbevelingen (kan) gaan doen voor toekomstige optredens. Het doel is om – als grootschalige optredens dan echt noodzakelijk zijn – te beginnen met het komen tot een breder draagvlak hiervoor. Na een half jaar of jaar wordt de werkwijze van deze commissie geëvalueerd en wordt gekeken hoe een en ander nog te verbeteren valt.
3. We bestrijden doelgericht de criminaliteit en creëren tegelijkertijd sterkere buurten door te investeren in reclassering, jongerenwerk en andere sociale voorzieningen.
4. We bestrijden de verloedering van wijken door huisjesmelkers en leegstand keihard aan te pakken en waar nodig panden te onteigenen. De gemeente maakt ook gebruik van haar bevoegdheden om een divers winkelaanbod te realiseren.

5. Om de handel in drugs op straat en de daarbij behorende criminaliteit te voorkomen is het van belang dat coffeeshops hun open karakter behouden en dat ze verspreid zijn over de stad.
6. De gemeente pleit bij de regering voor regulering van de wietteelt, zodat er een einde komt aan het gedoogbeleid dat leidt tot criminaliteit en wietplantages onder brandgevaarlijke omstandigheden.
7. De uitbreiding van het preventief fouilleren tast de burgerrechten aan en werkt discriminatie en etnisch profileren in de hand. Bovendien staat de opbrengst van dit soort acties zelden in verhouding tot de gepleegde inzet. Daarom stoppen we met deze zinloze politietactiek.
8. We geven minder geld uit aan camera's, politieagenten, BOA's en andere onderdelen van de veiligheidsstaat. Deze baten worden direct geïnvesteerd in wetenschappelijk onderbouwde sociale programma's die criminaliteit bestrijden, zoals meer jongerenwerkers en opvang van daklozen.
9. Het wordt hoog tijd te onderzoeken wat de jarenlange nadruk op meer politie-inzet nu eigenlijk heeft opgeleverd. Tegelijkertijd moet serieus gekeken worden naar wat de tekorten bij de politie concreet tot gevolg heeft voor de veiligheid in de stad.
10. Ondanks dat wij als socialisten bezit niet als iets heiligs zien, zijn patsercontroles een onrechtvaardige en discriminerende maatregel. Daarom schaffen wij deze af.
11. Het recht om te protesteren is van uitermate groot belang. We garanderen daarom te allen tijde het demonstratierecht voor protesten van alle politieke signatuur.
12. We steunen het vuurwerkverbod in de stad voor particuliere individuen, maar geven wel de ruimte aan bewonerscollectieven en verenigingen om veilig, collectief vuurwerk af te steken.
13. Niemand hoeft op straat te slapen. We breiden de daklozenopvang uit en maken die toegankelijker. Om de mensen die toch op straat slapen enigszins te ontlasten, wordt alle 'anti-daklozenarchitectuur' onmiddellijk vervangen.

11. Tegen wapenindustrie en oorlogsvoorbereiding

We zijn tegen oorlog en een nieuwe wapenwedloop. DSA verzet zich tegen alles wat de wapenproductie, doorvoer, financiering en gebruik van faciliteiten, de wapenhandel en het gebruik van wapens in oorlogen bevordert. Talloze brievenbusfirma's die hun winsten die behaald zijn in deze sector wegsluizen om belasting te ontduiken zijn in Amsterdam gevestigd. Het zijn vaak dezelfde bedrijven die investeren in kernenergie.

Wij stellen:

1. De Amsterdamse wapenbeurs moet verboden worden.
2. In de stad organiseren we een boycot van alle banken en beleggers die investeren in de wapenindustrie. De gemeente moet geen zaken meer doen met die banken en instellingen, maar schakelt over naar banken als de ASN en Triodos.
3. Het boycotten van banken, beleggers en bedrijven door de Gemeente en haar burgers kan ook gebruikt worden in zaken die te maken hebben met een rechtvaardig klimaat- en woonbeleid, anti-kernenergie beleid, antikoloniaal beleid, antiracistisch beleid, en zaken omtrent gelijkheid op het gebied van gender en sekse.

12. Hoe willen we dit bereiken?

DSA wil in Amsterdam met alle bewegingen, partijen, vakbonden en andere organisaties die staan voor gelijkwaardigheid, rechtvaardigheid en solidariteit samenwerken. Alleen zo kunnen we stappen vooruit zetten en Amsterdam weer leefbaar maken voor haar inwoners.

Zowel op lokaal als landelijk niveau is de politiek van ieder voor zich, haatzaaien en sociale afbraak dominant geworden. Het kapitaal is weer oppermachtig geworden in onze stad. Verschillende etnische bevolkingsgroepen worden tegen elkaar opgezet, terwijl Amsterdamse politici de woningbouw aan de markt overlaten en publieke voorzieningen wegbezuinigen.

DSA wil hier een alternatieve visie tegenover zetten. Een visie waarbij we de stad weer gaan opbouwen in plaats van afbreken. Samen met alle betrokken Amsterdammers willen wij werken aan een mooie socialistische toekomst. Eén waar bewoners meer te zeggen krijgen, discriminatie wordt aangepakt en betaalbare huisvesting voor iedereen gegarandeerd.

Het programma dat voor u ligt zou een fundamentele omwenteling realiseren in Amsterdam. Een andere manier van politiek voeren, waarin niet het grote geld of politici centraal staan maar de meerderheid van de Amsterdamse bevolking. Wij staan als DSA voor een socialistische visie op de stad, wat ons in conflict brengt met de bestaande politieke en economische belangen.

Hoe gaan wij zo'n programma realiseren? Hoe zorgen wij ervoor dat er concrete stappen worden gezet naar een andere politiek in Amsterdam? En hoe voorkomen wij hierin dat wij als partij een partij worden zoals veel anderen, die, als ze op het pluche zitten, de mooie praatjes inwisselen voor hun eigen belang?

Als DSA voorkomen we dit door met onze voeten in de klei te staan. We nemen actief deel aan de klimaat-, antiracisme en discriminatie-, woon-, LHBTIQ+- en vakbeweging en dragen bij aan de verdere opbouw van die bewegingen.

We willen ons verbinden met die bewegingen buiten de gemeenteraad, die druk opbouwen op de politiek en ervoor zorgen dat de consensus op dingen als wonen of diversiteit opschuift. Om ons programma in de praktijk te brengen is dus niet alleen een grote DSA nodig, maar ook een meerderheid op straat.

Omdat onze voorstellen afwijken van wat nu de politieke consensus is, vereist dit een strategie van geduld. We hebben een perspectief van de lange termijn nodig, waarin we over een lange tijd DSA en de sociale bewegingen in Amsterdam opbouwen. De noodzakelijke fundamentele veranderingen kunnen alleen door Amsterdammers zelf bereikt worden.

In de tussentijd betekent dat niet dat we op onze handen gaan zitten. We kunnen veel bereiken in de stad met ons parlementaire werk, ook als daar de verhoudingen niet geheel gunstig voor zijn. Ons huidige politieke en economische systeem is gebouwd om socialistische verandering tegen te houden. Gemeenten zijn veelal uitvoerders van landelijk en Europees politiek beleid, waarbij ze weinig middelen krijgen om serieus werk te maken van sociaal beleid of het handhaven van voorzieningen.

Voor Amsterdammers is het dus van belang te weten dat dit programma niet gerealiseerd gaat worden door wat water bij de wijn te doen om op het pluche te zitten. Ons programma gaat uit van wat nodig is om van Amsterdam een stad te maken die ten dienste staat van de Amsterdammers. Daarvoor is een sterke beweging nodig voor sociale rechtvaardigheid, die politici het vuur na aan de schenen durft te leggen en perspectieven verlegt, óók buiten Amsterdam. Als DSA willen wij een bijdrage hieraan leveren door buiten de gemeenteraad de beweging voor deze programmapunten op te bouwen en deze strijd binnen de gemeenteraad zo veel mogelijk te ondersteunen.

Wij roepen iedereen op die dit programma onderschrijft zich aan te sluiten bij DSA en andere bewegingen die de strijd voor een socialistische wereld voeren.

DSA wil samen met anderen een brede volkspartij opbouwen die arbeiders, jongeren en activisten van milieu-, burgerrechten- en vrouwen campagnes samenbrengt om een strijdbaar, politiek alternatief te bieden voor de partijen die de belangen van de grote bedrijven dienen.

Onze vertegenwoordigers worden regelmatig herkozen, storten wat ze meer verdienen dan een gemiddelde arbeider terug in de partijkas, zijn per direct herroepbaar en wisselen regelmatig van functie.

DSA wil midden in de strijd staan voor klimaat, woningen, een leefbaar minimumloon, en voor betaalde banen: strijd wordt van onderaf gevoerd en niet vanuit een gemeenteraadszetel. DSA bouwt zichzelf in de eerste plaats op als een campagne voerende organisatie.

In dat verband zien we de Amsterdamse afdeling van jongerenorganisatie Rood als onze eerste bondgenoot. Jongeren zijn meestal de eersten die in actie komen en daar hoort burgerlijke ongehoorzaamheid in allerlei vormen bij.

Socialisme en internationalisme

Net als alle overige bewoners van deze planeet zijn Amsterdammers ook burgers van deze wereld. Op talloze manieren zijn wij verbonden met de rest van de wereld. Ontwikkelingen elders hebben direct gevolgen voor ons. Andersom hebben ons consumentengedrag en de manier waarop wij hier leven gevolgen voor andere mensen elders. Het rijke westen is gebouwd op rooftochten, slavenhandel en kolonialisme. Westerse bedrijven hebben een grote verantwoordelijkheid voor de vervuiling en opwarming van de aarde. Als burgers van een westers land tonen wij ons solidair met burgers uit door het westen onderdrukte landen door schadelijke bedrijven aan te pakken.

Kapitalisme is overal op de wereld gebouwd op uitbuiting van mensen en op uitputting van de planeet. Het veroorzaakt overal armoede, ongelijkheid, racisme, vernietiging van het milieu en oorlog. Daarom hanteren wij de volgende standpunten:

1. Nee tegen 'vrijhandelsovereenkomsten' van bedrijven, die banenverlies en een race naar de bodem voor werknemers en het milieu betekenen. Solidariteit met de strijd van arbeiders en onderdrukte volkeren internationaal: een aantasting van één is een aantasting van allen.

2. Neem de 500 grootste bedrijven en banken die de Nederlandse economie domineren in staatseigendom. Laat ze leiden onder democratisch beheer van gekozen vertegenwoordigers van de werknemers en het bredere publiek. Compensatie moet worden betaald op basis van bewezen behoefte aan kleine investeerders, niet aan miljonairs.
3. Een democratisch socialistisch plan moet gebaseerd zijn op de belangen van de overgrote meerderheid van de bevolking op de hele wereld.

Wij roepen iedereen dit programma onderschrijft op zich aan te sluiten bij de DSA en andere bewegingen die de strijd voor een socialistische wereld voeren.